

Legszebb a GFB Legjobb a GFB Legolcsóbb a GFB harisnya Pollák Testvérek

fényesen és mattban P 195, 2.50, 2.90, 3.50 árban.

„AZ EMBER TRAGÉDIÁJA” DIADALA

Sik Sándor előadása Madáchról

(A Délmagyarország munkatársától.)

Az Egyetembarátok Egyesületének bölcsészeti szakosztályának szerda délutáni előadásán dr. Sik Sándor egyetemi tanár, a Vojnits-díjjal jutalmazott »Szent István király« dráma szerzője tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást Madáchról.

Azzal kezdte előadását, hogy Madách nagy műve: »Az ember tragédiája« nemrégiben ötszázadszor került előadásra a Nemzeti Színházban. Egy másik fontos mozzanat az, hogy a drámai költeményt a bécsi Burgtheater felvette műsorába, ami azt jelenti, megvan a mód arra, hogy a nagy mű Európa, sőt az egész világ elé kerüljön.

— »Az ember tragédiája« a remekművek legnagyobb próbáját: az időt megállította — folytatta előadását. Keresztülment elsősorban azon a viszonytárgyán, ami a zseni remekműveket megöli: *tulélte, hogy kötelező iskolai olvasmány lett.* Ez az intézkedés — bármennyire végrehajtotta rajta közismert gyilkoló munkáját — *ennek a műalkotásnak nem ártott.* A fiatal lélek, ha nem is érti, de megsejti a dráma nagyszerűségét: csodálja, szereti.

— Ugyancsak nem kis dolog a másik mozzanat: *tulélte azt, hogy színpadi látványosság lett.* De meg kellett küzdeni azzal is, amin átmegy minden színdarab: *a rendezői kísérletezéssel.* Az ember tragédiája kísérletre ambicionálja a legkiválóbb rendezőket, Hevesi Sándor például háromszor is átrendezte a drámát. Minden rendezője kívágott belőle részeket és mégis mindig megtette nagyszerű hatását.

— A költő tulnagya vállalkozott. Mit is akart Madách — fejtegette ezután Sik Sándor. *Egy költői alkotásba szorítani bele az emberi történetet, az utolsó korszakig: a Föld kihűléséig, sőt szimbolikusan ennél még többet is: az űrben való repüléssel.* Minden emberit bele akart vinni az író. *Olyan nagyszabású ez a feladat, aminek a legnagyobbak is csak ritkán vállalkoznak.* A művészeknek csak ez a fajtája — a Michelangelok típusa — akarja megalkotni a lehetetlent, bár csak óriási töredéket hoz létre. A legtöbb művész ismeri mestersége nehézségeit és inkább a kis alkotások nagy értéke vonzza őket. *Ilyen gigászi feladatokra csak diletánsok vállalkoznak, mert sejtelmük sincs arról, hogy micsoda emberfölötti feladat: az emberi kifejezés nyomorult kis rekeszeibe szorítani bele a határtalan fogalmakat.*

Madách — *ez a lángelméjű nagy diletáns* — azonban nemcsak vállalkozott rá, hanem meg is oldotta. Leküzdötte a nehézségeket és tető alá vitte az alkotást, megtalálta a hozzá való formát.

— Az ember tragédiája minden külső és belső. *Pesszimista színek, optimista megoldás.* A mesében, a téma elgondolásában a legtokéletesebb pesszimizmus van adva — újra, meg újra kicseng a színekből: »Hiába minden«. Madách azonban nem volt mindenből kiábrándult ember és nem akart pesszimista költeményt és a mű megoldása optimista. Mindenre nemet hallunk a darab során és a vége mégis: igen. Eötvös is megpróbált ilyent a »Karthausban«, de neki nem sikerült.

— Az ember tragédiája minden külső és belső nehézségeknek a próbáját megállta. Ez azt bizonyítja, hogy *olyan örök értékek vannak benne, amelyek minden időben megteszik hatásukat.* A mai irodalom és színpad minden ismerője előtt kétségtelen, hogy Az ember tragédiája nemcsak a legnagyobb drámai alkotások között foglal helyet, hanem az is, hogy a legmaibb színdarab. Teljesen mai, rámutatott erre legutóbb, nem egy bécsi kritikus is. Sőt aktuálisabb a dráma ma, mint volt a saját korában.

— Egészen feltűnő és meglepő, hogy mennyire mai tartalommal. Mai a történeti színek mondanivalója, ami az eszmék fonákját mutatja meg. De még sajátosabb a maisága a formának. Megdöbbentő a maiság a külső formában, a szerkesztésben, de nem kevésbé az a belső formában. Nyilvánvaló, hogy ez a műalkotás *nem lehetne ilyen diadalmas, ha nem volna benne örök emberi mondanivaló.*

Előadásának további részében a dráma problémájával és a történeti színek értelmével foglalkozott Sik Sándor, majd kifejtette, hogy a drámának van speciális, nemzeti értéke is. *Lucifer küzdelme nyilatkozik meg* — ugymond — *a magyarság sorsában is.* A magyarság történelmi sorsa az, hogy *állandóan küzdeni kell, reménytelenül és végül a küzdelemnek a sok bukás mellett nagy eredménye van.* Ezt látjuk Zrinyi, Rákóczi, Kölcsey, Széchenyi, Deák küzdelmeiben is és ez az uralkodó vonás Tisza István küzdelmében ezt a küzdelmet vívta Apponyi Albert, amikor a béketárgyalásokon képviselte az országot. Ez a reménytelen, *csak azértis küzdelem: vakmerő, nagy küzdelem.* Küzd azért a reményért, hogy *mégis lesz egyszer ünnep a világon.*

A nagyhatású értékes előadás után a nagyszámú hallgatóság sokáig tartó lelkes tapssal köszöntötte dr. Sik Sándort, aki nek az előadásért dr. Bartók György egyetemi tanár mondott köszönetet.

Széchenyi Mozi

Legközelebb!

KRISZTINA
KIRÁLYNŐ

Morfiumos kettős öngyilkossági kísérlet után emberölési bűnügy a honvédtörvényszék előtt

Orvosszakértők vizsgálják meg a vádlott szakaszvezetőt

(A Délmagyarország munkatársától.)
Újév napján különös kettős öngyilkossági kísérlet történt az egyik vasuti szállodában. B. S. 26 éves szakaszvezető, aki akkor a katonai fogház lakója volt, kiszökött a fogdából és felkereste 20 éves ideálját, aki ismert az éjszakai életben. A szállóban szobát vettek, ettek, iddógáltak, majd másnap délelőtt 11 órakor elhatározták, hogy *közösen öngyilkosságot követnek el.* A szakaszvezető azt mondta, hogy *ő már morfinnal megmérgezte magát, mire a nő arra kérte, hogy vele is végezzen.* A katona erre egy fecskendővel 20 centigram morfinnal fecskendezett be a nő testébe, később maga is megmérgezte magát ugyancsak 20 centigram morfinnal. Mindketten rosszul lettek, de délután 3 órakor, amikor látták, hogy nem hat kelően a mérge, felkeltek és eltávoztak a szállodából.

A katona visszament a fogdába és jelentkezett. Azonnal letartóztatták. Kiderült a szállóbeli jelenet, de az is, hogy a katona a fogház gyengélkedő szobájából lopta a morfin és a fecskendőt. B. S. ellen *szándékos emberölés büntetlénének kísérlete és lopás címén* eljárás indult.

Az ügyet most tárgyalta a honvédtörvényszék. Ítéletet azonban nem hoztak. A védő orvosszakértő kihallgatását kérte annak az igazolására, hogy a *szakaszvezető súlyos beteg, morfinista és a paralizis határán áll.* A honvédtörvényszék

helyt adott a kérelemnek és elrendelte, hogy a vádlottat katonasorvosok vizsgálják meg.

1 pengő napszám

Az inségmunkák és az iparosok

(A Délmagyarország munkatársától.)
Nemrégiben a kereskedelmi és iparkamara megkereste a kerületébe tartozó városok és községek vezetőit, hogy az inségmunka keretén belül végzendő ipari munkákat önálló iparosoknak adják ki. Megtörtént ugyanis több helyen, így Szegeden is, hogy az ipari természetű inségmunkák egy részét házilag végeztette el a város és ezzel sokat ártott a keresetnélküli önálló iparosoknak. A kamara közbenjárására a városok és községek hatóságai ipari inségmunkáknál is önálló iparosokat részesítettek előnyben, azzal a feltétellel, hogy munkanélküli szakiparosokat foglalkoztatnak.

Most azután panasz érkezett a kamarához, hogy Orosháza község előjárósága Gyopáros-fürdő berendezéséhez szükséges szekrények elkészítését öt asztalossegédre bízta és 1 pengő napszámért foglalkoztatja őket. Ugyanezek az asztalossegédek a fürdő számára csónakokat is készítenek, ugyanakkor, midőn az orosházi asztalosiparosok szinte kivétel nélkül munka és kereset nélkül állanak. A kamara most az orosházi esetből kifolyólag újból felhívja a városok és községek vezetőit, hogy az ipari természetű munkákat kizárólag önálló iparosok számára biztosítsák.

Fürdőházak

fürdőházak, mosdók, angolklozet, bidék és piperecikkek elsőrendű kivitelben **Fekete Nándornál**, Kossuth L. sugárút 18. Tel. 22-72.